

INHOUD

AAN DE LEZER	7
---------------------	---

ZELFKENNIS	9
-------------------	---

Wenen, 23 november 1908

De vier trappen van ware zelfkennis. De laagste trap van zelfkennis is die welke de mens door het gewone dagbewustzijn krijgt doordat hij zich van zijn fysieke organen bedient: het leren kennen van zijn omgeving. De tweede trap kijkt naar het werken van het zelf in het etherlichaam: het leren kennen van het behoren bij familie, volk, ras; wat is van vroeger afkomstig, wat reikt naar de toekomst? Het onafhankelijk worden van de individualiteit van de erfelijkheidslijn door zichzelf opvoeden om talenten en vermogens om te vormen; veranderingen in de aura. De derde trap is de kennis van de werkingen van het karma, die zich in het astraallichaam manifesteren. Voor de hoogste trap van zelfkennis moeten we inzicht verwerven in de kosmische samenhang van onze aarde: zelfkennis door wereldkennis. Grieks principe: wie tot waarheid wil komen, mag zijn eigen mening niet achten. Tolerantie.

DE MOEILIKHEID VAN ECHTE ZELFKENNIS [<i>fragment</i>]	29
--	----

Dornach, 5 februari 1915

Problemen bij de ware zelfkennis. Het voorbeeld van de universiteitsprofessor (Ernst Mach). Voorbeelden van illusie betreffende zelfkennis. Verdoezelende motieven van ons handelen. In het on-

derbewuste werkzame zielekrachten en hun vermomming in de maja van ons voorstellingsleven. Geldingsdrang. De invloed van Lucifer. Kletsen. Zelfgenot. Onze voorstelling over onszelf.

PROBLEMEN BIJ DE ZELFKENNIS [<i>fragment</i>]	41
<i>Berlijn, 10 juli 1917</i>	
Het huidige streven van de mens om duidelijkheid over zichzelf te krijgen. Het geloof dat de inhoud van zelfkennis eenvoudig is. Het probleem van de Ik-voorstelling; de periode tussen inslapen en wakker worden. De klip van de onzekerheid. Het voorgestelde Ik: de kiemen van de volgende inkarnatie. Navelstaren. Het motto: zoek je jezelf..., en zoek je de wereld.... Het verrijken van ons Ik; het zoeken naar verborgen samenhangen in het leven.	
GEESTELIJKE GEBIEDEN EN MENSELIJKE ZELFKENNIS	49
Uit: <i>Antroposofische leidmotieven</i> [27 juli 1924]	
AANTEKENINGEN	53
LITERATUUR	58
RUDOLF STEINER OVER DE VERSLAGEN VAN DE VOORDRACHTEN	60